

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ АДВОКАТУРИ В УКРАЇНІ

SOME PROBLEMS AND PROSPECTS OF REFORMING THE INSTITUTE OF ADVOCACY IN UKRAINE

Коваль О.М., к.ю.н.,

доцент кафедри приватного та публічного права

Київський національний університет технологій та дизайну

Інститут адвокатури в Україні зазнав серйозних реформ протягом останніх років завдяки швидким темпам модернізації всієї правової системи, проходження євроінтеграційних процесів та покращення доступу громадян до правосуддя.

У цій статті розглядаються ключові елементи проведених реформ, позитивні здобутки та пропозиції подальших кроків, окремо піднімається питання монополії, оцінюється вплив реформ на юридичну професію та суспільство в цілому, включаючи виклики та можливості подальших змін.

У статті проаналізовано реформи, які вже були успішно запроваджені, включаючи створення нової нормативно-правової бази для адвокатської професії та створення нової асоціації адвокатів та проведено досліджено проблем, які залишаються не вирішеними. Також розглядаються кроки щодо покращення доступу до правосуддя та захисту клієнтів, запровадження нових механізмів професійної відповідальності.

Окремо розглянуто роль монополії в юридичній професії, її переваги та недоліки, питання постійного підвищення етичних стандартів та необхідності безперервної юридичної освіти й навчання, та питання створення культури професіоналізму й відповідальності в юридичній професії.

Загалом, ця стаття надає загальний вичерпний огляд поточних кроків щодо реформування адвокатури в Україні та прогресу, досягнутого на сьогоднішній день у вдосконаленні інституту адвокатури.

Інститут адвокатури відіграє вирішальну роль у забезпеченні доступу до правосуддя, забезпеченні справедливості, підтримці верховенства права та захисту основних прав та свобод людини.

В Україні, як і в багатьох інших країнах, протягом останніх років адвокатура зазнала значних реформ, у тому числі спрямованих на підвищення якості надання юридичних послуг та підвищення незалежності та професіоналізму адвокатури.

У цій статті досліджуються останні реформи адвокатури в Україні, зосереджені на змінах у законодавчій базі, пропозиції внесені Робочою групою «Юстиція» з питання реформи інституту адвокатури та практичній реалізації реформ, що вже відбулися. Розглянуто ключові особливості процесу реформування та проаналізовано вплив реформ на систему правосуддя. Завдяки аналізу відповідного законодавства, програмних документів та інтерв'ю з ключовими зацікавленими сторонами ця стаття має на меті надати всебічний огляд прогресу, досягнутого в реформуванні інституту адвокатури в Україні, а також викликів, що досі лишаються актуальними, і можливостей для подальшого вдосконалення інституту.

Метою статті є аналіз сучасного стану адвокатури в Україні та значних реформ інституту, що вже відбулися.

Ключові слова: інститут адвокатури, реформа адвокатури, адвокатська етика, доступ до правосуддя, судова система, адвокатська монополія.

In response to the legal system's rapid modernization, increased citizen access to justice, and the passage of European integration processes, the Institute of Advocacy in Ukraine underwent significant reforms recently. We will examine the vital components of the reformation process, the resulting accomplishments, and recommendations for continued development within this article. Furthermore, we will examine the subject of monopolies and evaluate the overall impact of the reforms on the legal profession and society at large, identifying both the challenges faced and opportunities for future improvements. The focal point of the article is the analysis of the successful implementation of reforms, such as the establishment of a new legal framework for the legal profession and a new bar association. It also delves into the persistent issues that require attention. To improve client protection and justice accessibility, new systems of professional responsibility are being considered.

This article examines the benefits and drawbacks of monopoly in the legal profession. Additionally, it addresses the matter of ever-increasing ethical standards as well as the requirement for ongoing legal education and training. Finally, it delves into the need to establish a culture of professionalism and accountability in the legal profession. Broadly speaking, this article contains an inclusive and thorough summary of the ongoing efforts to revamp Ukraine's legal profession, as well as the advancements achieved thus far in enhancing the bar's establishment. Guaranteeing justice, maintaining the rule of law, and safeguarding fundamental human rights and liberties are pivotal responsibilities of the Bar Institute. It plays an indispensable role in ensuring access to justice for all. In recent times, Ukraine – much like other countries – has implemented widespread reforms aimed at bolstering the standards of legal services. These measures specifically targeted enhancing the professionalism, autonomy, and quality of the bar.

A special focus is placed on alterations made to the legislative framework, recommendations by the "Justice" Working Group, and the actualization of already implemented reforms in the recent legal profession changes in Ukraine. Key aspects of the reform process are scrutinized, and the justice system's reaction to them is assessed. Through the examination of relevant legislation, policy papers, and interviews with relevant stakeholders, this writing endeavors to provide a comprehensive evaluation of Ukraine's progress in transforming the bar institution. It also highlights the residual challenges and prospects for improving the institution. This article aims to scrutinize the present condition of the legal profession in Ukraine and examine the notable transformations that have been implemented within the institute.

Key words: advocacy institute, reform of advocacy, advocacy ethics, access to justice, judicial system, advocacy monopoly.

Виклад основного матеріалу. Інститут адвокатури в Україні був створений у 1992 році як незалежний орган професійного самоврядування юристів, а його реформування почалась ще до 2012 року і триває досі. Наступна редакція Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» № 076 від 5 липня 2012 р. (далі – Закон) відбудеться 31.03.2023 у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Медіа». І хоча сам Закон перейняв більшість актуальних сучасних практик і є найновіший в Європі, структурні його зміни зумовлені триваючими інтеграційними

процесами України в європейську спільноту і потребою вдосконалити правове забезпечення діяльності адвокатів під вимоги воєних реалій.

Адвокатська професія в Україні має давню та складну історію, яка сягає перших днів державотворення країни. Після розпаду Радянського Союзу в 1991 році в Україні розпочався процес демократизації та переходу до ринкової економіки, що призвело до серйозних змін у правовій системі. За радянських часів адвокатура в Україні перебувала під суворим державним контролем, адвокати

призначалися та контролювалися владою. Система характеризується відсутністю прозорості та підзвітності, причому адвокати часто вважаються такими, що служать національним інтересам, а не інтересам клієнта.

Після здобуття незалежності Україна почала розбудову нової законодавчої бази, заснованої на принципах демократії, верховенства права та захисту прав людини. У 1996 році була прийнята нова Конституція, яка закріпила ці принципи та заклала основи нової правової системи. Статтею 1312 Конституції України передбачено, що на інститут адвокатури покладається представництво в суді та захист від кримінального обвинувачення з метою надання професійної правової допомоги в Україні [1].

Проте в пострадянській період адвокатська професія в Україні продовжувала стикатися зі значними викликами. Затвердження Національної стратегії у сфері прав людини Указом Президента України № 501/2015 від 25 серпня 2015 року сигналізувало про наявність проблеми у сфері надання правової допомоги, кризові явища стали поштовхом до реформування системи правосуддя [2, с. 4].

Однією з ключових проблем була відсутність етики та професійних стандартів, що призвело до зменшення довіри до правової системи. Суспільство вважало адвокатів мотивованими особистою вигодою, а не прагненням до справедливості, і це підірвало довіру до адвокатської професії.

Іншою проблемою були труднощі з ліцензуванням адвокатів та регулюванням видання ліцензій. Процес отримання професії адвоката в Україні часто був тривалим і бюрократичним. Крім того, відсутність міцної нормативно-правової бази для юридичної професії означала, що нагляд за поведінкою адвокатів був майже відсутнім.

Ці виклики крок за кроком долалися, шляхом прийняття нових законів, системного аналізу кризових явищ та напрацювання механізмів їх вирішення. Для того, щоб інститут адвокатури запрацював у повній мірі потрібно було підвищити прозорість та підзвітність адвокатури шляхом посилення публічного звітування та моніторингу; відокремити інститут адвокатури від влади, гарантувавши самостійність прийняття рішень; впровадити сувору систему навчання з акцентом на етиці, професіоналізмі та турботі про клієнтів; встановити чіткі та послідовні професійні стандарти та забезпечити їх ефективне застосування за допомогою надійної системи саморегулювання та дисциплінарних заходів.

Хоча Закон 2012 року став черговим кроком до євроінтеграції і був прийнятий на виконання Україною своїх зобов'язань перед Європейською Комісією, водночас спроби його удосконалити відбуваються постійно. Так, у 2018 року було зареєстровано одразу три законопроекти «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Найдискусійнішим був законопроект про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» № 9055, 14 вересня 2018 року з'явився інший проект закону № 9055, а 20 вересня 2018 року групою народних депутатів України був зареєстрований законопроект № 9055-2 [2, с. 6]. У Законопроект № 2303 пропонувалося ввести зміни, відповідно до яких змінювалися вимоги щодо несумісності діяльності адвоката; щодо дисциплінарної відповідальності адвоката; щодо права самостійно обирати систему обліку, звітності та оподаткування результатів своєї професійної діяльності, а окрім всього термін «правова допомога» мав бути замінений на «професійна правова допомога».

Хоча засади здійснення адвокатської діяльності відповідають міжнародним демократичним стандартам. Зокрема, Асоціація правників України (АПУ) була створена як самоврядна професійна організація адвокатів, подібна до асоціацій адвокатів в інших країнах, водночас термінологія Закону вже багато років лишається не приведеною у відповідність з новими процесуальними кодексами.

Повернемося до питання реформи інституту адвокатури, щоб зрозуміти, що вже успішно втілено в життя і які кроки ще необхідно зробити. Загалом процес реформування адвокатури передбачало низку суттєвих змін до інституту та її нормативної бази:

Створення нової асоціації адвокатів: У 2016 році уряд України заснував нову, самоврядну асоціацію адвокатів, Національну асоціацію адвокатів України (НААУ). НААУ замінила попередню колегію адвокатів, яку критикували за неефективність і відсутність незалежності.

Створення нових ліцензійних та регулятивних процедур. Це включало обов'язкові вимоги щодо безперервної освіти, суворіші правила професійної поведінки та суворіші процедури прийому нових адвокатів до адвокатури. Введено єдиний кваліфікаційний іспит для претендентів.

Посилення дисциплінарних процедур. Претендент має відповідати певним етичним і професійним стандартам, відповідно були посилені дисциплінарні процедури для адвокатів, які порушують професійну етику або вчиняють неправомірну поведінку. НААУ було надано повноваження розслідувати скарги та накладати санкції на адвокатів, які порушують професійні стандарти включно з повноваженнями призупинити або позбавити їх ліцензії на практику.

Запровадження нових гонорарів за юридичні послуги, які мали на меті зробити юридичні послуги більш доступними та доступними для ширшого кола клієнтів. Ці структури винагороди включали погодинну оплату, фіксовану плату та комісію на випадок непередбачених обставин. Введення винагород відбувалося разом із підвищенням прозорості й підзвітності юридичної професії. Адвокати мають розкривати джерела своїх доходів і повідомляти про будь-які підозрілі фінансові операції.

Розширення послуг з правової допомоги: процес реформування також мав на меті розширення послуг з правової допомоги для малозабезпечених осіб та інших уразливих груп. Це включало створення національної системи правової допомоги та запровадження безоплатних правових послуг юридичними фірмами.

Врегульовано питання участі адвокатів іноземних держав. Особам які бажають займатися адвокатською практикою в Україні до відповідного органу адвокатського самоврядування документи, що підтверджують її допуск до адвокатської діяльності в іншій країні. Водночас іноземні юристи користуються такими ж правами та захистом на адвокатську діяльність, як і українські адвокати, і не мають обмежень у здійсненні адвокатської діяльності в Україні.

Ведення відкритого Єдиного реєстру адвокатів України, що містить всю необхідну інформацію щодо кількісного та персонального складу адвокатів України. З реєстром можна ознайомитися на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України;

Реформами закріплено організаційні форми адвокатської діяльності: індивідуальну, в формі адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання;

Усе перераховане вище було втілено на практиці та цілком відповідає вимогам, що ставилися відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС (1 вересня 2017 року після ратифікації всіма державами-членами Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом набула чинності).

Реформування інституту адвокатури стало складовою частиною великого процесу реформи системи правосуддя. Цей процес досяг значних успіхів досягнувши основних цілей:

Зміцнення верховенства права шляхом створення справедливої та неупередженої системи правосуддя, яка поважає права людини, сприяє прозорості та є підзвітною людям.

Боротьба за корупцією шляхом забезпечення незалежності судової системи, підвищення підзвітності суддів

і прокурорів, а також підвищення прозорості та ефективності судового процесу.

Покращення доступу до правосуддя для всіх українців, незалежно від їхнього соціально-економічного статусу, шляхом створення більш ефективної та зручної системи правосуддя.

Модернізація правових процедур шляхом впровадження нових технологій, спрощення юридичної мови та сприяння альтернативним методам вирішення спорів.

Розширення міжнародного співробітництва шляхом приведення української юридичної практики у відповідність до міжнародних стандартів і норм.

Усе це триваючи процеси, що в результаті формують сучасну, ефективну та прозору систему правосуддя, яка сприятиме економічному розвитку та зміцненню демократичних інститутів.

У минулому році 4 липня на конференції в Лугано Нацрада презентувала ряд напрацювань в тому числі реформ адвокатури. Проект Плану відновлення містив матеріали розроблені робочою групою «Юстиція» без консультації з НААУ та іншими регіональними органами адвокатури. Запропонований проект «Удосконалення інституту адвокатури. Трансформація системи нотаріату» реформи адвокатської професії був розроблений і представлений у Лугано анонімною робочою групою осіб, які не беруть участі в єдиній професійній організації адвокатів у державі, Національній асоціації адвокатів, яка за чинним законом представляє всіх юристів України (на даний момент понад 65 000 юристів) [3].

Асоціація правників України заявила, що відсутність представників НААУ в цій робочій групі була навмисною, а не помилкою. Пропозиція робочої групи щодо внесення змін до Закону була таємно висунута поза НААУ та українськими регіональними агентствами, що не відповідає європейським стандартам, особливо резолюції ПАРЕ, яка передбачає, що всі питання, пов'язані з адвокатами та захистом, мають бути узгоджені професійними асоціаціями адвокатів. Після обговорення зазначеної ситуації вищий орган адвокатського самоврядування в Україні, негативно оцінила доробки запропоновані робочою групою. Ці пропозиції становлять ризик для європейської інтеграції нашої країни, яка лише нещодавно отримала статус кандидата на членство в ЄС, оскільки вони суттєво підривають здобутки євроінтеграції [3].

Зокрема, замість єдиної професійної організації групою пропонуються сформувати незалежні малі професійні регіональні асоціації адвокатів, які не можуть забезпечити єдине правило професії – її автономію. Відповідно до чинного Закону, іноземні адвокати мають певні відносини з органом адвокатського самоврядування. Адвокат може звертатися до органу адвокатського самоврядування за захистом своїх професійних прав, брати участь у навчально-методичних заходах, тому пропозиція Робочої групи привести умови перебування адвокатів в органах самоуправління у відповідність до практики країн ЄС не має реальних підстав.

Не обійшли стороною і Єдиний реєстр адвокатів. Єдиний реєстр адвокатів – це гарантія незалежності правників України від держави. Віддати реєстр державі, це по суті, передати державі інструмент впливу і тиску на адвокатів, які зайняли принципові позиції в резонансних справах. Адже адвокат може представляти клієнта в кримінальному провадженні тільки в тому випадку, якщо він перебуває в реєстрі [3].

Одним з наслідків реформи інституту стала поява явища адвокатської монополії. Упроваджена з 2017 року до сьогодні монополія не була скасована повністю. Адвокатська монополія стосується виключного права ліцензованих адвокатів надавати юридичні послуги, такі як юридичні консультації та представництво в судах. Метою адвокатської монополії є забезпечення того, щоб юри-

дичні послуги надавалися кваліфікованими фахівцями, які пройшли необхідну освіту, підготовку та пройшли іспит. Вона також спрямована на захист клієнтів, гарантуючи, що юридичні послуги надаються етично та з дотриманням найвищих стандартів професіоналізму.

Адвокатська монополія, як правило, встановлюється законом, нормативним актом або рішенням суду в більшості країн. Наприклад, у Сполучених Штатах у кожному штаті є своя асоціація адвокатів, яка регулює допуск, поведінку та дисципліну адвокатів у цьому штаті. Надавати юридичні послуги та представляти інтереси клієнтів у судах мають право лише ліцензовані адвокати, які є членами колегії адвокатів. Хоча адвокатська монополія спрямована на захист інтересів клієнтів, вона загалом піддається критиці. Монополія обмежує конкуренцію та доступ до юридичних послуг, що може зробити юридичне представництво дорожчим і менш доступним для осіб, які не можуть дозволити собі послуги ліцензованого адвоката.

Феномен монополії добре відомий в англійській правовій системі, де існує два різних класи практикуючих юристів: адвокати (барістери) та соліситори (юристи). Барістери – це юристи, як ми їх розуміємо, а соліситори – корпоративні, технічні юристи. Юристи надають юридичні консультації клієнтам, складають договори або ведуть документи компанії [4]. Водночас юристи не ведуть кримінальні справи в суді, а займаються договорами, заповітами, спадщиною тощо, представляють інтереси клієнтів у цивільних чи господарських справах. Але адвокати – це спеціалісти, які спеціалізуються на представництві інтересів клієнтів перед судами присяжних і вищими судами. Адвокат уповноважений розглядати всі категорії справ, тобто справи, які він отримує від соліситора, але веде кримінальне провадження сам. У Великобританії діяльність баристерів регулюється Асоціацією адвокатів тієї ж юрисдикції, в якій вони є компетентними. Коли справа надходить до суду, адвокати працюють з клієнтами через юристів (соліситорів), які укладають угоди від їх імені. Юристи готують справи до розгляду, проводять розслідування, консультують тощо. Він безпосередньо взаємодіє із самим клієнтом через договір про надання правової допомоги. Соліситор замовляє послуги барістера, лише якщо справа має розглядатися в суді. У цей момент адвокат виступає як адвокат клієнта соліситора, але діє відповідно до вказівок соліситора [6]. І адвокати, і юристи проходять однакову підготовку: здобувають вищу юридичну освіту (бакалавр), або здають загальний фаховий іспит, або вступають до аспірантури. Після цього юристи проходять однорічний курс виробничої практики та навчаються ще два роки за своєю спеціалізацією. Барістери, таким чином, є даниною історії, оскільки соліситори мають рівні права з ними. Для отримання статусу адвокатів необхідно: мати вищу освіту, пройти трирічне стажування в юридичній фірмі та скласти іспит. Судді вищих судів та Генеральний прокурор обираються з числа адвокатів, в цьому питанні статуси юристів не прирівняні. Адвокатам надається «права зовнішнього вигляду», тобто право представляти своїх клієнтів у суді. Це означає, що соліситори певною мірою виконують функції соліситорів, а барістери працюють у вищих судах [6].

Отже спостерігається відхід від адвокатської монополії консервативної Великобританії. Водночас реформа адвокатури в Україні навпаки створила монополію на ринку юридичних послуг, з додатковими вимогами до кваліфікації претендента-адвоката [7, с. 7–9].

В Україні адвокатам надається монополія на представництво в суді. Це означає, що лише ліцензовані адвокати мають право представляти клієнтів у суді, а інші професіонали в галузі права, наприклад помічники адвокатів або корпоративні юристи, не можуть забезпечувати юридичне представництво в суді. Монополія, що встановлена Законом України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність»

та покликана забезпечити якість надання правових послуг клієнтам, захистити їх права та не допустити здійснення представництва сторонніми особами обмежує і діяльність штатних юристів, що як правило більш розуміються в нюансах компанії ніж найнятий адвокат [7, с. 7–9].

Аналогічно до країн з монополією адвокатури, щоб стати адвокатом в Україні, необхідно отримати юридичну освіту, пройти практичне навчання, скласти адвокатський іспит та отримати ліцензію. Отримавши її, адвокати зобов'язані дотримуватися етичних стандартів і правил професійної поведінки. Порушення цих правил може призвести до дисциплінарної відповідальності, включаючи призупинення або анулювання ліцензії.

Монополію адвокатів можна розглядати як позитивне так і негативне явище з кількох причин.

По-перше, це обмежує доступ до юридичних послуг для фізичних осіб і компаній, які не можуть дозволити собі високі гонорари, що призводить до нерівного доступу до правосуддя, коли лише ті, хто має значні фінансові ресурси, можуть отримати якісне юридичне представництво.

По-друге, контроль адвокатської асоціації за тим, хто може займатися адвокатською діяльністю, може перешкодити виходу на ринок інноваційних постачальників юридичних послуг. Це обмежує конкуренцію та може призвести до підвищення вартості юридичних послуг, що може ще більше загострити проблему доступу до правосуддя.

Крім того, регулювання ринку єдиним великим об'єднанням може призвести до відсутності різноманітності в юридичній професії, оскільки може надаватися перевага кандидатам із певною освітою певного ВОЗ або приналежного до соціально-економічної групи.

Нарешті, монополія адвокатів може створити культуру елітарності в юридичній професії, де лише ті, хто отримав певну юридичну освіту та підготовку, вважаються кваліфікованими для юридичної практики. Це може створити перешкоди для входу для талановитих осіб, які, можливо, отримали юридичні навички та знання нетрадиційними методами або ж в інших профільних ВОЗ. Тим самим виключити з ринку талановитих правників.

Хоча монополію адвокатів можна розглядати як негативне явище в деяких аспектах, є також аргументи, які свідчать про те, що вона має позитивні аспекти. Так, регулювання ринку професійною асоціацією може допомогти підтримувати єдині стандарти в юридичній професії. Суворі вимоги адвокатів до освіти та професійної підготовки до кандидатів можуть гарантувати, що юристи мають високий рівень знань і компетентності в галузі права, що забезпечить певний рівень впевненості для клієнтів.

Монополія адвокатури може допомогти завадити некваліфікованим або неетичним особам займатися адвокатською діяльністю, що захистить громадськість від недобросовісних юристів, які можуть надавати шахрайські юридичні поради. Крім того, асоціація адвокатів може надати підтримку та рекомендації юристам протягом їхньої кар'єри, що включає надання можливостей для продовження освіти та спілкування з іншими фахівцями з права, що в результаті допоможе підтримувати високі стандарти в професії та сприяти розвитку досвіду в конкретних галузях права.

Нарешті, монополія в адвокатурі може забезпечити певний рівень престижу та визнання для тих, хто має право займатися адвокатською практикою. Це може допомогти зберегти статус юридичної професії та залучити в цю сферу талановитих людей.

Загалом, хоча монополія адвокатів має певні негативні наслідки, вона також має позитивні аспекти з точки зору підтримки професійних стандартів, захисту громадськості, надання підтримки адвокатам та сприяння престижу адвокатської професії.

Наостанок не можна не сказати кілька слів про проблему подолання корупції. Свого часу саме вплив корупції на юридичну професію призвів до відсутності у суспільства довіри до судової влади та правової системи загалом, що мало негативний вплив і на бізнес-середовище (компанії неохоче інвестують в країну, правова система якої вважається корумпованою). У відповідь уряд запровадив низку реформ, спрямованих на боротьбу з корупцією серед них заходи щодо покращення прозорості судової системи, такі як публікація судових рішень та створення електронної системи управління справами. Також була зосереджена увага на вдосконаленні етичних стандартів адвокатів із запровадженням нових кодексів поведінки та професійних стандартів.

Електронна система управління провадженнями (eСУП) є важливим реформаторським заходом в українській правовій системі, спрямованим на підвищення прозорості та ефективності судової системи. Система була запроваджена в 2018 році після років планування та розробки, і покликана забезпечити більший доступ до правосуддя та зменшити корупцію в правовій системі [8].

З 2012 року в Україні працює Єдиний реєстр досудових розслідувань, тож поява схожої більш складної цифрової платформи стало питанням часу. Система дозволяє керувати судовими справами в електронному вигляді, від подання справи до винесення судового рішення і дозволяє подавати судові документи в електронному вигляді, спрощуючи обробку справ. Система дозволяє суддям і працівникам суду дистанційно отримувати доступ до інформації про справи та документів, що може заощадити час і зменшити адміністративні витрати.

Однією з ключових переваг системи є підвищення прозорості правової системи. Тепер усі судові документи, включно з судовими рішеннями, доступні для громадськості. Це робить правову систему більш відкритою та підзвітною, а також дозволяє учасникам контролювати хід власних справ.

Система розроблена таким чином, щоб вона була захищена від несанкціонованого доступу та має суворі заходи безпеки проти маніпулюванню судовими документами. Це ускладнює для адвокатів або суддів зміну або приховування інформації, щоб вплинути на результат справи.

Однак впровадження системи не обійшлося без проблем. Існують занепокоєння щодо здатності судової системи справлятися зі збільшеним робочим навантаженням, створюваним системою, а також щодо якості даних, що вводяться в систему. Також надходили повідомлення про технічні труднощі та затримки в розгляді справ.

Незважаючи на ці виклики, система є значним кроком вперед для української правової системи. Підвищуючи прозорість і зменшуючи корупцію, система має потенціал для відновлення довіри суспільства до судової системи та покращення доступу до правосуддя для всіх громадян. Оскільки система продовжує розвиватися та вдосконалюватися, є надія, що вона стане ключовим інструментом поточної реформи адвокатської професії в Україні.

Висновок. Реформи інституту адвокатури в Україні розглядаються як позитивний крок до покращення якості та доброчесності адвокатської професії. Однак існує обґрунтована критика впровадження реформи, адже цей процес надто повільний, і досі відсутні достатні ресурси для забезпечення ефективного впровадження нових стандартів.

Головною метою реформи адвокатури в Україні є зміцнення незалежності та професіоналізму адвокатури, покращення доступу до правосуддя та посилення верховенства права в країні. Процес реформування спрямований на створення більш дієвої, результативної та прозорої системи надання правових послуг, яка дозволить громадянам отримати доступ до правосуддя та захистити свої права.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України. *Голос України*. 1996. № 128.
2. Голованюк О. В. Сучасний стан та перспективи реформування адвокатури України. Одеса, 2019. 149 с.
3. Про звернення Ради адвокатів України до міжнародних та українських інституцій з питань реформування адвокатури України: Рішення № 49 від «01» серпня 2022 року. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2022-08-01-r-shennya-rau-49_62fcf79a9d7e7.pdf (дата звернення: 25.03.2023).
4. Concept and Differences Between a Lawyer, a Solicitor, and a Barrister in the UK. URL: <https://www.hg.org/legal-articles/concept-and-differences-between-a-lawyer-a-solicitor-and-a-barrister-in-the-uk-18875> (дата звернення: 25.03.2023).
5. What is the difference between a barrister and solicitor? URL: <https://www.brightknowledge.org/law/what-is-the-difference-between-a-barrister-and-solicitor/> (дата звернення: 25.03.2023).
6. Difference Between Solicitor and Barrister / The lawyer portal. URL: <https://www.TheLawyerPortal.com/free-guides/difference-between-solicitor-and-barrister/> (дата звернення: 25.03.2023).
7. Коваль О. Адвокатська монополія на представництво в судах на прикладі баристерів Великої Британії. *Адвокатська промова-2021*, 2021. С. 7–9.
8. Сучасна електронна система управління провадженнями матиме кардинальний вплив на кримінальні розслідування в Україні / EUAM. URL: <https://www.euam-ukraine.eu/ua/news/opinion/modern-e-case-management-system-will-have-radical-impact-on-criminal-investigation-in-ukraine-2/> (дата звернення: 25.03.2023).
9. Бандурка С.С. Європейські стандарти адвокатської діяльності. *Теорія, історія держави і права, конституційне право*. URL: https://er.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/2022/02/5_Bandurka.pdf (дата звернення: 25.03.2023).
10. Реформування системи адвокатури: міжнародні демократичні стандарти та перспективи URL: https://minjust.gov.ua/m/str_40540 (дата звернення: 25.03.2023).
11. Реформування адвокатури в Україні – процес триває? / АПУ. URL: <https://uba.ua/ukr/news/7506/> (дата звернення: 25.03.2023).
12. АПУ занепокоєна змінами, запропонованими законопроектом № 7025 у частині реформування системи адвокатури / Юридична Газета. URL: <https://yur-gazeta.com/golovna/apu-zanepokoena-zminami-zaproponovanimi-zakonoproektom--7025-u-chastini-reformuvannya-sistemi-advoka.html> (дата звернення: 25.03.2023).